

XII. COMPTES ECONÒMICS DE L'AGRICULTURA

1. COMPTES ECONÒMICS DE L'AGRICULTURA DE L'ANY 2020

L'anàlisi de la situació econòmica agrària es realitza a través de l'estudi dels Comptes Econòmics de l'Agricultura (CEA). En aquest apartat s'analitza la formació de la renda agrària de l'any 2020, tant per a la Comunitat Valenciana com per a Espanya i la Unió Europea, a través dels CEA. La seua elaboració és a càrrec, respectivament, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) i de l'Oficina Europea d'Estadística (Eurostat).

El marc específic el constitueix el Reglament 138/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de desembre de 2003, sobre comptes econòmics de l'agricultura de la Comunitat, dins del marc general del Reglament 549/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2013, que defineix el Sistema Integrat Europeu de Comptes Nacionals i Regionals (SEC-2010); els dos d'aplicació directa a Espanya.

1.1 Unió Europea

Encara que el Regne Unit va eixir de la Unió Europea el 31 de gener de 2020, per a poder comparar els subcapítols 12.1 i 12.2, l'anàlisi dels CEA s'ha realitzat en els dos subcapítols amb l'actual UE-27.

Així, segons els Comptes Econòmics de l'Agricultura publicats per Eurostat, la renda agrària de la Unió Europea (UE-27) l'any 2020 va arribar als 162.601 milions d'euros, la qual cosa va suposar un descens de 4.261 milions d'euros respecte de l'any 2019 (-2,6 %), com es reflecteix en el quadre 12.1.

La reducció de la renda agrària es va deure fonamentalment a la disminució de la producció de la branca agrària en 4.583 milions d'euros (-1,1 %) i, en molt menor mesura, al descens de subvencions d'explotació en 941 milions d'euros (-1,9 %) i a l'augment de les amortitzacions en 822 milions d'euros (+1,4 %), ja que van disminuir tant els consums intermedis en 1.921 milions d'euros (+1,0 %) com, en menor grau, els altres impostos en 163 milions d'euros (-3,4 %).

El descens de la producció de la branca agrària va ser conseqüència de la minoració tant del valor de la producció vegetal com del de la producció animal.

Així, el valor de la producció vegetal es va reduir en 2.210 milions d'euros (-1,0 %) a causa de la disminució del valor de tots els grups, excepte el de les fruites que va augmentar en 2.873 milions d'euros. Entre els descensos en valor, destaca la creïlla (-2.224 milions d'euros), l'oli d'oliva (-1.683 milions d'euros) i el vi i el most (-751 milions d'euros).

La minoració del valor de la producció animal, xifrada en 1.770 (-1,1 %), va ser conseqüència de la reducció del valor de totes les espècies ramaderes, excepte l'oví i el caprí (+127 milions d'euros) i del valor de tots els productes animals, a excepció de la llet (+124 milions d'euros). Cal destacar el descens del valor de les aus (-594 milions d'euros) i del porcí (-522 milions d'euros). Aquestes dues espècies van representar el 36,6 % de la producció animal.

D'altra banda, els consums intermedis van créixer en 1.921 milions d'euros a causa, fonamentalment, de la forta minoració del valor de l'energia i els lubricants (-2.829 milions d'euros) i, en molta menor mesura, del valor dels fertilitzants i esmenes (-834 milions d'euros), dels serveis d'intermediació financera (-89 milions d'euros) i dels productes fitosanitaris (-28 milions d'euros). Entre els increments ressalten els pinsos (+585 milions d'euros) i el manteniment de material (+553 milions d'euros).

Respecte de l'estructura de la producció de béns l'any 2020, la producció vegetal va suposar el 58,0 % i la producció animal el 42,0 %. Dins de la producció animal, el 58,7 % va correspondre a la ramaderia i el 41,3 % als productes animals.

En els gràfics 12.1 i 12.2 apareix la distribució percentual dels productes que major valor aporten en

la producció vegetal i en la producció animal.

Els cereals i el grup d'hortalisses, plantes i flors van representar el 47,7 % de la producció vegetal de la Unió Europea. Respecte de la producció animal el 88,4 % del valor va correspondre a la llet, el porcí, el boví i les aus.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.3, va destacar el valor dels pinsos (38,1 %) i, en menor mesura, el de l'energia i lubricants (10,4 %).

1.2 Espanya

En el quadre 12.2 es mostren els Comptes Econòmics de l'Agricultura a Espanya dels anys 2019 i 2020. Segons la informació facilitada pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA), la renda agrària va augmentar 382 milions d'euros en 2020, i se situa en 28.328 milions d'euros.

En 2020, Espanya va ser el primer país amb la renda agrària més alta de la Unió Europea, per davant de França i Itàlia. La renda agrària d'aquests tres països va representar el 49,3 % de la renda agrària de la Unió Europea. La variació de la renda agrària d'Espanya va ser positiva (+1,4 %) respecte de 2019, mentre que la de França i Itàlia va ser negativa (-4,2 % i -7,3 %, respectivament).

L'increment de la renda agrària a Espanya va ser provocat fonamentalment per l'augment de la producció de la branca agrària en 556 milions d'euros (+1,1 %) i, en menor mesura, pel descens dels costos intermedis en 70 milions d'euros (-0,3 %), mentre que les subvencions d'explotació van disminuir 179 milions (-3,0 %) i les amortitzacions van ascendir en 66 milions d'euros (+1,2 %).

El creixement de la producció de la branca agrària es va deure tant a l'augment del valor de la producció vegetal (+292) milions d'euros) com al de la producció animal (+259 milions d'euros).

Dins dels components de la producció agrària destaca l'increment del valor dels cereals en 1.132 milions d'euros i del grup de les fruites en 870 milions d'euros i el descens de l'oli d'oliva en 1.225 milions d'euros i del grup de les hortalisses, plantes i flors en 390 milions d'euros. Ha de tindre's en compte el caràcter anyívol de l'olivera i que la campanya oleícola que es comptabilitza en els Comptes Econòmics de l'Agricultura de 2020 és la de l'any anterior, campanya 2019-2020.

En relació amb la producció animal, la reducció del boví (-369 milions d'euros) es va compensar amb els augments dels altres components de la producció animal, entre els quals destaca el creixement en 409 milions d'euros en el porcí i en 116 milions d'euros en la llet.

D'altra banda, els consums intermedis van disminuir en 70 milions d'euros (-0,3 %). Entre les variacions sobre 2019 resalta el descens de l'energia i lubricants en 416 milions d'euros (-19,7 %) i l'augment dels pinsos en 219 milions d'euros (+1,8).

Espanya va representar l'any 2020 el 17,4 % de la renda agrària de la Unió Europea, el 13,9 % de la producció vegetal, el 12,7 % de la producció animal, el 10,1 % dels consums intermedis i l'11,5 % de les subvencions no lligades a la producció.

Respecte del detall de productes, el valor de l'oliva d'Espanya va suposar el 64,4 % de la Unió Europea, el dels cítrics el 59,3 % i el de les plantacions el 50,9 %.

Segons els Comptes Econòmics de l'Agricultura d'Espanya de 2020, la producció vegetal va representar el 60,1 % de la producció de béns i la producció animal el 39,9 %. Dins de la producció animal, el 77,4 % va correspondre a la ramaderia i el 22,6 % als productes animals.

En els gràfics 12.4 i 12.5 apareix la distribució percentual dels productes més significatius tant en la producció vegetal com en la producció animal.

Les hortalisses i plantes i flors (hortalisses, flors, plantes ornamentals, plançons de viver i plantacions), les fruites (cítrics, fruites fresques, fruites tropicals, raïm i olives) i els cereals van suposar el 79,5 % de la producció vegetal d'Espanya. Respecte de la producció animal el 86,6 % del

valor va correspondre al porcí, el boví, la llet i les aus, de manera anàloga a la Unió Europea.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.6, es pot apreciar que el principal cost va ser el dels pinsos (52,4 %), seguit, a distància, del dels fertilitzants i esmenes (7,4 %) i la energia i els lubricants (7,1 %).

1.3 Comunitat Valenciana

La Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Emergència Climàtica i Transició Ecològica va realitzar el càlcul dels Comptes Econòmics de l'Agricultura a la Comunitat Valenciana definitius de l'any 2019 i l'avanç de 2020, d'acord amb la metodologia SEC-2010. Aquests comptes, recollits en el quadre 12.3, reflecteixen que la renda agrària va arribar als 1.874 milions d'euros l'any 2020 i va representar un augment del 10,2 % respecte de l'any anterior, que va ser superior al produït a Espanya.

El creixement de la renda agrària (+172.856 milers d'euros) es va deure, fonamentalment, a l'increment de la producció de la branca agrària (+159.195 milers d'euros) i al descens dels consums intermedis (-23.636 milers d'euros).

L'augment del valor de la producció de la branca agrària va estar motivat tant per l'ascens de la producció vegetal (+152.875 milers d'euros) com, en menor mesura, de la producció animal (+6.420 milers d'euros)

En el gràfic 12.7 es mostra la distribució de la producció de béns a la Comunitat Valenciana de l'any 2020, comparada amb la de l'any 2019. La major variació en valor es va produir en els cítrics (-206.291 milers d'euros) seguida a distància de les flors, plantes ornamentals i plantes de viver (-33.236 milers d'euros), el raïm (+27.856 milers d'euros) i les hortalisses (-18.576 milers d'euros).

En els cítrics, el creixement del valor (+20,4 %) va estar provocat per l'augment de la quantitat (+1,8 %) com, principalment, del preu (+18,3 %), en el cas de les flors, plantes ornamentals i plantes de viver, el descens del valor (-12,2 %) es va deure al fet que la disminució de la quantitat (-13,2 %) va ser superior a l'augment del preu (+1,2 %), en el cas del raïm l'increment del valor (+41,0 %) va estar causat tant per l'ascens de la quantitat (+18,5 %) com del preu (+19,0%) i, finalment, la minoració del valor de les hortalisses (-4,3 %) va estar provocat pel descens de la quantitat (-0,4 %) i, sobretot, del preu (-3,9 %).

El lleu creixement del valor de la producció animal (+0,9 %) va ser el resultat de l'ascens de la quantitat (+2,4 %), com indica l'índex de Laspeyres, que no va ser totalment contrarestada, per la disminució dels preus (-1,5 %), segons l'índex de Paasche.

La Comunitat Valenciana va representar l'any 2020 el 6,6 % de la renda agrària d'Espanya; el 8,9 % de la producció vegetal; el 3,7% de la producció animal; el 6,1% dels consums intermedis, i el 4,1 % de les subvencions no lligades a la producció.

Respecte del detall de productes, la Comunitat Valenciana va suposar el 46,1% del valor dels cítrics d'Espanya; el 23,2 % de les flors, plantes ornamentals i plançons de viver; el 16,2 % del valor de l'arròs i el 12,7 % del valor de les plantacions. A escala europea, la Comunitat Valenciana va representar el 27,4 % del valor dels cítrics de la Unió Europea; el 6,5 % de les plantacions, i el 5,6 % de l'arròs.

L'estructura productiva de la Comunitat Valenciana té un marcat caràcter vegetal, molt superior a la d'Espanya i la Unió Europea. Així, segon els Comptes Econòmics de l'Agricultura de la Comunitat Valenciana de 2020, la producció vegetal va suposar el 78,5 % de la producció de béns, i la producció animal, el 21,5 %. Dins aquesta última, el 80,8 % va correspondre a la ramaderia i el 19,2 % als productes animals.

En els gràfics 12.8 i 12.9 es mostra la distribució percentual dels productes més importants, tant en la producció vegetal com en la producció animal, a la Comunitat Valenciana.

Els cítrics, les hortalisses, les fruites (fruites fresques, fruites tropicals, raïm i olives), les flors, plantes ornamentals i plançons de viver i les plantacions van representar el 92,0 % de la producció vegetal. Respecte de la producció animal el 81,1% del valor va correspondre al porcí, les aus i els ous.

En la distribució percentual dels consums intermedis, que es detalla en el gràfic 12.10, va destacar el valor dels consums de pinsos (31,9 %), seguits pels altres béns i serveis (24,0 %), els fertilitzants i esmenes (10,7 %), els productes fitosanitaris (10,2 %) i l'energia i lubricants (7,8 %).

Cal assenyalar que, malgrat la menor importància de la producció animal, respecte de la producció vegetal, els pinsos van ser, com s'ha indicat, la principal partida en els consums intermedis (31,9 %) de la mateixa manera que va succeir, encara que en major mesura, a Espanya (52,4 %) i a la Unió Europea (38,1 %). Els fertilitzants i esmenes, les llavors i plantes i els productes fitosanitaris van suposar el 24,3 % dels consums intermedis de la Comunitat Valenciana, i es van situar en nivells superiors als registrats a Espanya (17,9 %) i la Unió Europea (16,6%) degut, principalment, a l'especialització de la Comunitat Valenciana en l'agricultura més intensiva.

Com a resum, la renda agrària l'any 2020, respecte de 2019, va créixer un 10,2 % a la Comunitat Valenciana i un 1,4 % a Espanya, mentre que va descendir un 2,6 % a la Unió Europea. En els dos primers casos, l'increment es va deure principalment a l'alça del valor de la producció de la branca agrària, amb un 4,7 % i un 1,1 % respectivament, mentre que la reducció a la Unió Europea va estar motivada per la minoració d'aquest paràmetre (-1,1 %). Els consums intermedis van disminuir en els tres casos. Així, a la Comunitat Valenciana van descendir l'1,6 %; a Espanya el 0,3 %, i a la Unió Europea el 0,8 %.

Tant a la Comunitat Valenciana com a Espanya i la Unió Europea el pes del valor de la producció vegetal va ser major al de la producció animal. Si bé, els percentatges de la producció vegetal sobre la producció de béns va ser superior a la Comunitat Valenciana (78,5 %) que a Espanya (60,1 %) i a la Unió Europea (58,0 %).